

Emma

TOISINAAN

Sofianna

VALO

Söderholm

HIIPUU

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Lainaukset

s. 7, Lokin päällä lokki, sanat Toni Wirtanen

s. 154, Vanhojapoikia viiksekkäitä, sanat Juha ”Watt” Vainio

Teksti © Emma Sofianna Söderholm ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

ISBN 978-951-1-45313-0

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023

Harrille,
Tanjalle, Katjalle, Ritvalle
ja Snorrille

*Ymmärsin viisaudet aiemmin
Tajusin kaiken, mut unohdin
Vääriin mustetahrasteihin vastasin ja odotin taikaa*

Toni Wirtanen

1.

”Tämä onkin meidän viimeinen tapaaminen”, terapeutti sanoo. Hän nostaa vasemman jalkansa oikean päälle ja nojaa tuolin selkänojaan. ”Millaiset on tunnelmat?”

Näpertelen sormiani. Kolme vuotta on kulunut nopeasti. Nopeammin kuin olisin ikinä voinut kuvitella.

Nyt tunnelin päässä kajastaa välillä valoa, mutta toisinaan valo yhä hiipuu ja sammuu. Silloin palaan vanhoihin ajatusketjuihin. Pelkään niitä vieläkin kuollakseni, vaikka keinoja pahan olon sietämiseen onkin kertynyt.

”Mä aloin vihdoinkin tehdä sitä listaa”, sanon. ”Niistä syistä.”

Terapeutti nyökkää. Kadulta kuuluu ajoneuvon hälytysääni. Enää en hätkähdä tuota ääntä, vaikka se tuokin mieleeni ne kerat, jolloin olen ollut ambulanssin kyydissä.

Ne tapahtumat tuntuvat kaukaisilta. Ihan kuin joku muu olisi lukittautunut kylpyhuoneeseen, niellyt liikaa lääkkeitä, viiltänyt vähän liian syvälle. Toisaalta tuntuu kuin olisin ollut ambulanssin kiidätettävänä vasta eilen. Pelkään palaavani itsetuho-kierteeseen.

”Muistatko, mistä lähdimme kolme vuotta sitten liikkeelle?”

Tuijotan valkoisia arpia ranteissani. Suurin osa niistä on tehty vuosia sitten. Ne muistuttavat minua koko loppuelämäni ajanjaksosta, jota en tahtois muistaa.

”Tavallaan”, aloitan ja noston katseeni terapeuttiin. Hän on napittanut paitansa juoponnappiin. Ohimoilla on häivähdys

harmaata. Oliko sitä kun terapia alkoi? En muista. Olen vain oksentanut kaiken terapeutin syliin ja häipynyt. Pahoin pelkään, että hän saattaa olla iloinen päästessään minusta eroon.

Terapeutti vilkaisee taas muistiinpanojaan. Eikö hän helvetti enää muista? Olenko todella hänelle vain merkintöjä muistiossa?

”Sinulla oli monesti paniikkikohtauksia, jatkuvaa sairaudenpelkoa. Myös oman itsesi mitätöinnistä olemme keskustelleet usein. Masennustakin oli.”

Se oli sitä vaihetta, jolloin ystävät pääsivät opiskelemaan, saivat ensimmäiset työpaikkansa. Kun itse taistelin, jaksaisinko raahtautua suihkuun.

Hengittäminenkin oli minulle tarpeeksi suuri ponnistus. Enkä välillä olisi jaksanut sitäkään.

Matossa on kurajälkiä. Terapeutin huoneen ulkopuolella olisi mahdollisuus vaihtaa ulkokengät tossuihin, mutta kukaan ei tunnu käyttävän tossuja. En minäkään.

”Oletko omasta mielestäsi edistynyt terapian aikana?”

”Kai mä oon.”

En uskalla ajatella edistymistä. Entä jos huomaisin, ettei terapistasta ollut mitään hyötyä. Että kaikki oli pelkkää kusetusta.

Terapeutti kertoo keinoja tunteiden hallintaan. Olisinpa tajunnut kirjoittaa niitä joskus ylös. Nyt en pysty toimimaan.

”Onko sinulla se laatimamme turvasuunnitelma tallella?”

En vastaa. En uskalla täysin luottaa turvasuunnitelmaan. Mitä jos ilmeneekin jokin katastrofi? Valtava kriisi, josta ei millään suunnitelmalla selvitä.

Kenelle silloin puhun? Kuka minua sitten auttaa?

Terapeutti muistuttaa, että terveyskeskukseen voi tarvittaessa hakeutua. Uuden terapiajakson saattaisin saada viiden vuoden kuluttua, jos on vielä akuutti tarve.

Viiden vitun vuoden.

Sanon pärjääväni. Ylihuomenna on isänpäivä, koko vuoden vaikein päivä.

Terapeutti toivottaa tsemppiä. Pakotan hymyn kasvoilleni.

Keinun kotipihassa. Olen viisivuotias. Keinut narisevat ja kolisevat, tangot ovat ruosteessa. Musta rengas pakaroiden alla on lämmennyt auringossa. Muutama pilvi lipuu taivaalla, ruoho vihertää. Pihan toisella laidalla on koivu, joka on kasvanut yhteen toisen koivun kanssa. Siihen minäkin olen kerran kiivennyt.

Lotta keinu vieressä, ottaa seisaaltaan vauhtia. Hyppää, kiipeää keinuun uudelleen. Minäkin aion hypätä, kun Lotta pysäyttää keinun.

”Missä sun isä on?” hän kysyy.

Jatkan keinumista. Tuijotan maassa lojuvaa limsapullon korkkia.

”Missä se on?”

”Ei mulla oo”, sanon. Otan lisää vauhtia.

”Kyl kaikilla on isä”, Lotta jatkaa inttämistä. ”Kaikki tarttee isän, et voi syntyä.”

”Ei tarvii.”

”Tartteehan.”

”Ei tarvii!” huudan. Hyppään keinusta, rämähdän polvilleni hiekalle. Iho aukeaa, polvia kirvelee. Puren vahingossa kieleeni, se sattuu vielä enemmän.

Lotta ottaa vauhtia keinussa. Juoksen kotiin. Äiti kysyy, oliko ulkona kivaa.

Sanon joo.

2.

Isänpäivä. Missä on turvasuunnitelma?

Käyn läpi hyllyt, korit, lipaston, jokaisen kaapin. Plaraan läpi vihot, muistikirjat, lehdet. Sydän tykyttää niin kovaa, että olen pyörtyä. Päässä sumenee, katse kapenee. Sydän hakkaa. Hakkaa. Hakkaa.

Miten helvetissä olen voinut kadottaa paperin, joka on maailman toiseksi tärkein. Paperin, jonka tulisi taata hengissä selviytymiseni.

Heittelen tavaroita ja vaatteita kaapeista lattialle. Turhaa paskaa. Mummita saamani synttärilahja, saatanan kallis lasilintu, jota en koskaan uskaltanut laittaa esille, raksahtaa rikki, ja vanha lempipusero repeää. Vitun sama. Ihan vitun sama.

Ravaan vauhkona ympäri yksiötä. Katson sängyn alta, vittu jopa jääkaapista. Maitotölkki kaatuu, ja neste leviää pitkin jääkaappia ja keittokomeron lattiaa.

Haista koko elämä paska.

Isken kämmenillä reisiin. Ei. Puristan kädet nyrkkiin, isken uudelleen. Taas ja taas. Huudan kurkku suorana.

Se paperi on nimenomaan näitä tilanteita varten. Miten koko vitun elämä voi olla kiinni jostain saatanan paperilapusta!

Toinen päivä ilman terapiaa ja heti menee putkeen.

Tunnin riehuttuani yritän kelata turvasuunnitelmaa. Niitä muutamia asioita, joita saan palautettua mieleeni.

Yksi: TIPP-taidot. Roiskin jääkylmää vettä kasvoilleni. Haukon henkeä.

Ei riitä.

Siirryn vaatteet päällä suihkuun. Vaihtelen veden lämpötilaa kylmästä kuumempaan muutaman sekunnin välein. Ruumiini värisee. Yhä kylmempää, yhä kuumempaa. Ai saatana, vesi polttaa. Käänän hanaa. Vesi ei saanut olla tulikuumaa.

Riisun märät vaatteet ja jätän ne kylppärin lattialle.

Kaksi: Soita kavereille. Tai jopa äidille tai mummille.

Valitsen numeron numeron perään. Puhelin tuuttaa, puhelu katkeaa. Menee vastaajaan. Tietenkin, kaikki juhlivat perheidensä kanssa. Kakkukahvit, leffat ja lautapelit. Piristävät kävelylenkit, mitä ikinä sitä isien kanssa tehdäänkään.

Mitä apua soittamisesta on, jos kukaan ei vastaa. Edes Mikestä ei kuulu mitään, vaikka hän tuskin viettää isänpäivää.

Mikke kertoi joskus kännissä, että hänen isänsä teki itsemurhan, Mikke oli silloin kymmenen. Emme ole puhuneet aiheesta sen koommin. Miken kanssa me olemme yhdessä ne kaksi isätöntä.

Ehkä Mikkekin hajoilee palasiksi kotonaan.

Valtava pettymys vyöryy ylitseni. Kuvittelin päässeeni terapiassa eteenpäin. Kuvittelin ihan tosissani. Luulin oppineeni avaamaan solmuja, luulin kasvaneeni ihmisenä tai jotain muuta paskaa.

Kietoudun kylpytakkiin ja avaan parvekkeen oven. Naapuritalojen parvekkeilla seisoo ihmisiä tupakalla. Yhdellä parvekkeella on palava kynttilä, toisella musta kissa. Ikkunoissa on valoja. Muutamassa ikkunassa valo välkkyi. Televisio. Monilla on samat verhot vuodesta toiseen. Minäkään en ole vaihtanut verhoja kertaakaan.

Kerroinko terapeutille varmasti kaiken? Keskityinkö tapaamisissa kaikista tärkeimpiin asioihin? Jäikö jotain sanomatta?

Odotin terapialta ihmettä. Ei olisi pitänyt. Ihmeitä ei tapahdu.
Parkkipaikalta kuuluu, kun joku skrapaa auton ikkunaan. Piha on ruskeita lehtiä tulvillaan, öisin on jo pakkasta. Lunta ei silti näy. Ehkei lumikaan jaksa sataa.

3.

Astun TE-toimiston aulaan. Penkeillä istuu villatakkeihin pukeutuneita äitejä ja isiä rattaat vieressään, lapset kiipeilevät pöydällä ja juoksevat ympyrää. Harmaatukkainen mies näyttää nyrpeältä. Hänellä on jumalauta puku päällään, vaikka istuu täällä jonottamassa. Joku minun ikäiseni tyttö naputtelee kännykkää, hänen vieressään seisoo lyhyt nainen, jolla on syli täynnä papereita.

Nurkassa on tietokoneita. Ne ovat kaikki varattuja. Seinällä on taulutelevisio, jonka kuva vaihtuu jatkuvasti: ohjeita työnhakuun, apua nuorille työnhakijoille, tukipalveluja ja CV-pajaa.

Nielaisen. En taida tarvita CV-pajaa, osaan näyttää tyhjää A-nelosta työnantajille ilmankin.

Kävelen tiskille. Tiskin takana istuu silmälasipäinen mies.

”Mulla on tapaamisaika”, kakistelen.

”Ja sun nimi on?”

Näprään laukun hihnaa. ”Tuulikki... Koski.”

Mies sanoo löytävänsä aikani koneelta ja käskee odottamaan.

Menen seisomaan muiden joukkoon. Kämmeneni hikoavat. Ohitseni kulkee työntekijöitä edestakaisin, osa jonottajista kutsutaan sisään koppeihin, joissa on lasiseinät. Niiden läpi näkee selkeästi, keitä sisällä istuu. Toivottavasti puhe ei silti kuulu.

Jonkin ajan kuluttua joku huutaa nimeni. Hätkähdän. Virkailija saattaa minut yhteen lasikopperoon.

”Voit laittaa takkia siihen naulaan”, virkailija sanoo. Hän istuu minua vastapäätä tietokoneen ääreen. Riisun takkini, asetan sen

paniikissa tuolin selkänojalle ja istun tuolille. ”Työnhakua siis edessä”, virkailija jatkaa. Hän klikkailee jotakin koneella, luennoi lyhyesti TE-toimiston palveluista ja työntää minulle kasapäin paperilappusia. ”Kerro vähän tilanteestasi.”

Puren kynsiäni. ”Mä en oo ollu missään töissä”, aloitan. ”Niin ku missään.”

Virkailija odottaa. Kuulen lasikopin ulkopuolelta askelia ja lapsen parkumista. Vääntelehdin tuolilla.

”Oon ollu pitkään sairauslomalla.”

”Onko sulla jotain diagnoosia?” virkailija kysyy.

Nyökkään. ”Usempi.”

Virkailija lisää varmaan diagnoosiarvauksia tietoihini, sillä hän naputtaa konetta jonkin aikaa ja klikkailee taas jotain. Jatkan kynsien puremista, vaikka sormiin sattuu. Mikke uhkasi joskus kauan sitten työkkärin virkailijaa itsemurhalla, jos joutuisi hakemaan töitä. Mikkeä ei kelpuutettu enää työnhakijaksikaan. Hän ei ollut työkkärin silmissä työkuuntoinen. En tiedä, oliko Mikke itsemurhauhkailuineen tosissaan vai oliko se vain tempku, jonka hän oli lukenut jostain. Miken tuntien en kuitenkaan olisi itsekään virkailijan asemassa uskaltanut ottaa riskiä.

”Onko sinulla mitään ammattitutkintoa?” virkailija jatkaa. ”Mitä olet opiskellut?”

”Ei oo mitään.”

Mikke vaihtoi työnhaun oppisopimukseen, mutta varastolla ilmeisesti sujuu.

Virkailija siirtyy taas klikkailemaan ruudulla jotain. ”Mistä olet kiinnostunut?”

Kohautan olkiani.

”AmmatINVALINTAPSYKOLOGIN aika voisi olla tarpeen”, virkailija mutisee varmaan puoliksi itsekseen. ”Mikä on ylin tutkinto, jonka olet suorittanut?”

”Kävin mä lukion”, vastaan. ”Tai yritin.”

”Ylioppilas?”

”En.”

Virkailija kohentaa ryhtiään. ”Onko lukion oppimäärä kuitenkin suoritettu?”

”Kai se on. Jotenkuten.”

Kävin aikuislukiossa loput kurssit, joita en saanut aikaisemmin suoritettua. Luojan kiitos sain silloin kuntoutusrahaa, koska olin samaan aikaan Kelan kuntoutuksessa, muussa tapauksessa olisi kuulemma pitänyt hakea aikuislukion rinnalle vielä kokoaikatyötä. Jonkun vanhan lukiokaverin piti, hän päätyi lopulta keskeyttämään opinnot. Aikuislukio oli minullekin työn ja tuskan takana, mutta taisin saada edes jonkin paperin, ellen väärin muistanut.

Jos jotain olen oppinut niin sen, että aina voi muistaa asiat ja tapahtumat väärin. Jollain toisella on kaikesta kuitenkin eri versio. Terapiassa painotettiin oman tunnekokemuksen merkitystä, mutta tunteetkin voivat olla liioiteltuja. Usein taitavat ollakin.

En ole jaksanut miettiä opintoja pitkään aikaan.

”Onko jokin ala, jota olet ajatellut?” virkailija kysyy.

”Ei oikeestaan. En mä oo... tai ei mitään.”

Virkailija ojentaa minulle esitteitä ja listaa muutaman sivuston, joilta pitäisi etsiä ensi tapaamiseen mennessä pari työpaikkaa, joita voisinkin hakea. Varmaan vain siksi, että virkailijaa on käsketty tekemään niin.

Heihei ja niin edespäin.

Kotimatalla käyn kaupassa. Nappaan koriin kahvimaidon ja ruisleipää. Makaronia, ketsuppia. Harkitsen juustoa tai leikkeleitä, mutta rahat eivät riitä.

Kassalla lasken kolikkoni ja ostosten summan moneen kertaan ennen kuin lasken tavarat hihnalle. Tarkistan laskutoimituk-

sen puhelimella. Huokaan helpotuksesta, kun kassatyypin suusta kuuluu sama summa, jonka sain laskettua.

Maassa on mustaa jäätä. Koetan kävellä varovasti, mutta liukastelen alituiseen. Miken äiti kaatui yhtenä talvena pahasti ja löi päänsä. Ensihoitajat eivät silti vieneet häntä edes tutkittavaksi päivystykseen.

Pysyn juuri ja juuri pystyssä kotiovelle saakka.

Kotona selaan Facebookia, Instagramia. Katson muutaman Youtube-videon. Päädyn lukemaan kirjaa, joka on ollut varmaan puoli vuotta kesken.

Silmäilen virkailijan antamat laput läpi, tarkistan työkkäriin Oma asioinnista tietoni ja hyväksyn työllistymissuunnitelman. Työnhakuilmoituksissa hakijoilta vaaditaan vaikka mitä. Mielellään kokemusta alalta, oma-aloitteisuutta, ahkeraa otetta. Alan koulutus on toivottavaa, muttei välttämättömyys. Ajokortti katsotaan eduksi. Asiakaspalveluhenkinenkin pitäisi olla.

En osaa edes valehdella, että täyttäisin mitkään kriteerit. Omien ongelmieni analysointi on käynyt minulle työstä, ja siitä olen joutunut vielä maksamaan. Onneksi sain terapian omavastuuosuuksiin perustoimeentulotukea, jolla sain ne maksettua.

TE-toimiston virkailijan antamat laput irvistelevät pöydällä vielä, kun nukahdan.

Ne repivät, kiskovat joka suuntaan, ne leikkaavat ihoa kuin paperia, ne kuristavat kurkkua kuin hirttoköysi, jättävät roikkumaan, pyörittävät hirmumyrskynä, iskevät tuhansina salamoina, sytyttävät tuleen. Pää roihuaa roihuaa roihuaa, mieltä polttaa, järki ja tunne pelkkää tornadoa josta ei enää erota yhtäkään ajatusta, ei saa kiinni kuin kylmästä hiestä, vapinasta, sydämen raskaasta tiheästä sykkeestä.

4.

Oot sä hereillä? Mikke?

Voitko vastata

Pliis oikeesti

Vastaa vastaa vastaa. Tuut tuut tuut. Vastaja. Soitan uudelleen. Katkaisee puhelun. Ei saatana, terapeutinkin vihaa minua. Ei saa soittaa, ei saa enää, ei saa ottaa lääkkeitä enempää kuin reseptissä lukee, ei saa ahdistua liikaa, ei saa totella jokaista ajatusta. Tahdon nukkua, tahdon nukkua kaiken pois, joka ikisen pimeään.

5.

Tärisen sängyssä. Kolmiokuvioiset lakanat ovat rutussa, hiukset tuntuvat entistä rasvaisemmilta herätessä. Lakanatkin pitäisi varmaan joskus pestä.

Mikke on ollut viimeksi online kuusi tuntia sitten. Aamulla töitä. Tietenkin. Kello on puoli viisi aamulla. On keskiviikko.

Jotkut pitävät kiinni unirytmistä ja noudattavat yhteiskunnan aikatauluja. Antavat kalenterin sanella arjen, elävät vasta viikonloppuisin, jos on vapaata.

Toiset elävät koko sielullaan. Ottavat elämästä irti kaiken, minkä saavat.

Sytytän yövalon. Naapurissa on hiljaista. Menen parvekkeelle, siellä tuulee. Koivut taipuvat melkein kaksin kerroin. Pelkään, että ne katkeavat. Puolikuu loistaa taivaalla. Postin rakennuksen edessä kävelee oranssipukuisia työntekijöitä. Joku hyppää autoon ja ajaa pois parkkipaikalta.

Koetan hengittää. Puristan parvekkeen kaidetta. Se tuntuu jäiseltä. Muistan ohjeen, että pitäisi tiukan paikan tullen puristaa paljain käsin jääpaloja tai upottaa kämmenet hetkeksi kylmään veteen, kunnes ajatukset vaimenevat.

Kaiteen puristaminen saa riittää.

Olen monesti miettinyt, että hyppäisin alas parvekkeelta. Tai sytyttäisin asunnon tahallani tuleen. Asun kolmannessa kerroksessa, eikä pudotus olisi ehkä riittävä. Jos rakennus taas palaisi, vaarantaisin monen muun asukkaan hengen, ja sitä en ole koskaan halunnut.

Aurinko alkaa nousta. Jotkut kiiruhtavat jo töihin. Pipo päässä, leuka tungettuna syvälle huivin sisään. On koleaa.

Melkein kuin haluaisin huonon olon palaavan. Kuin toivoisin putoavani. Kuin hakisin syytä, miksi lopettaa taistelu ja yrittäminen.

Puhelin soi. Ryntään sisälle, kaappaan kännykän käteeni.

”Hellurei”, Miken ääni on uninen. ”Näin just unta, että mun naamassa oli sinisiä paiseita ja ne räjähti. Onks siellä pahempi tilanne?”

Huomaan hymähtäväni. Mikke ei turhia stressaa. Ei enää.

”Sori ku herätin”, sanon.

”Ei täs mitään, mul on tänää koulupäivä pitkästä aikaa. Ei niin paha.”

”Luulin, et töitä.”

”Tähän oppisopimukseen kuuluu muutama teoriapäivä koululla, viimeks oli kuukaus sitten”, Mikke kertoo. Hän haukottelee. ”Nii mitäs sulla oli?”

”Mua vaan alkoi ahdistaa”, sanon mutten oikeastaan jaksaisi enää puhua ahdistuksesta. Jo sekin helpottaa, että joku on luurin päässä. ”Mitä sä teet silloin?”

”Ai mitä mä teen?” Kuulen Miken laskevan vettä lasiin. ”Pelaan. Katon leffoja, käyn kävelyllä. Tällasta perus.”

Kirjoitan Miken luettelemat asiat paperinpalalle.

”Entä silloin, kun tekee mieli hypätä alas partsilta?”

Mikke on jonkin aikaa hiljaa. Hän selvittää kurkkuaan.

”No, mä pelaan. Katon ihan helvetisti leffoja ja teen kilometri-lenkin.”

”Mut –”, aloitan, mutta Mikke keskeyttää minut.

”Saatan ottaa pari kaljaa”, Mikke nauraa. ”Muuten sama.”

Mikke hörppää vetensä ja kuulen, kun lasi kalahtaa tiskipöydälle.

”Niin varmaan”, sanon.

”Oliks sulla joku valmis vastaus, jonka halusit kuulla?” Mikke kysyy.

Olen vaiti. Tuuli ulvoo, sade ropisee hiljaa ikkunaan. Yövaloni särisee ja välkkyy, varjot väistyvät silti hetkeksi.

6.

Joku on postannut kuvan kissastaan Instagramiin. Kun olin lapsi, meillä oli äidin ja mummin kanssa kissa, Kiukiu. Se kuitenkin karkasi yhtenä keväänä. Emme nähneet sitä sen koommin. Toivoin aina, että Kiukiu olisi löytänyt uuden, mukavan kodin, jossa sillä olisi monta kissakaveria. Mielessäni Kiukiu ei koskaan kuollut. Se ei jäänyt auton alle, se ei kuollut vanhuuteen. Minulle se eli ikuisesti.

Avaan läppärillä uuden tiedoston. Terapeutin kanssa keskustelimme siitä, että paperi kuuntelee. Paperi kuuntelee, vaikkei kukaan muu kuuntelisi. Paperi ei tietenkään vastaa, se ei ota syliin ja halaa, mutta ainakin sille saa kertoa kaiken.

Alan naputella sanoja, lauseita, ajatusketjuja. Kasassa on nopeasti kolme sivua. Kolme sivua mustaa. Tallennan tekstin. En tiedä, mitä tekisin näillä lauseilla. Tuskin tulen lukemaan niitä. Jos ne olisivat valoisia, voimaa antavia, voisin lukeakin.

Laitan taas Whatsapp-viestin Mikelle. Juttelemme jonkin aikaa, keskustelu lopahtaa. En lähetä uutta viestiä.

Yhdeksältä illalla metsästä kaupassa alennustuotteita, punaisia tarralappuja. Kierrän hyllyjä ja löydän vrappeja, minikorva-puusteja. Haen uuden kahvimaidon. Ostan puolentoista litran limun.

Kun olen maksanut ja pakannut ostokset kassiin, löydän kaksikymmensenttisen taskun pohjalta. Vilkaisen siihen kohtaan käytävää, jossa peliautomaatit tapasivat olla. Nyt jäljellä on enää

yksi automaatti ja siihenkin täytyy tunnistaautua. Mummi tuntui voittavan hedelmäpelissä joka kerta kympin tai kaksi silloin harvoin, kun pelasi. Minä taas en voittanut ikinä. Miksi edes kokeilin. Niillä kaksikymmensenttisillä olisi saanut jo vaikka mitä.

Neljältä aamulla pyörin sängyssä, nousen vessaan ja juomaan vettä ainakin kolme kertaa. Vedän takin päälleni ja menen parvekkeelle. Taivas on kirkas, täynnä tähtiä. Nojaan kaiteeseen hetken, se on jääkylmä. Pihalla rusakko syö jotain maasta, seuraan sitä katseellani. Rusakko huomaa minut ja juoksee pakoon pusikkoon.

Lasken naapuritalojen ikkunoita, joissa on vielä valo. Niitä ei ole montaa. Valvovatko ihmiset töiden vai unettomuuden takia? Valvovatko hekin paskaisissa lakanoissa, käyvätkö mielessään läpi elämänsä jokaisen virheen, väärän sanan, teon, kertaavatko niitä yhä uudelleen saamatta unta?

Ajatukset palaavat aina samaan. Mietin, mistä kaikki lähti. Mikä sai mieleni niin solmuun. Milloin minusta tuli jotain, joka täytyy korjata. Missä vaiheessa tarvittiin lääkkeitä ja terapiaa, jotta selviydyn siitä, mistä kuuluisi selvitä ilman apukonsteja.

Missä on kaiken pahan alku ja juuri? Miksi minusta tuli jotain, mitä toisista ei?

Olen lukenut kiintymyssuhteista, ostanut hyllyn täyteen terapiakirjoja. Olen tutkinut tunnelukkoja, tehnyt öisin miljoonia nettitestejä paremman puutteessa. Olen käynyt tuhansia ja taas tuhansia keskusteluja hoitajien kanssa. Olen etsinyt itseäni testituloksista, kaavakkeista. Diagnoosikriteereistä. Olen kiskonut lääkkeit, jotta minusta tulisi jotain muuta kuin olen.

Mikä tai kuka minä olen?